

Márk evangéliuma

Lekció: 1Tim 1,12-17

Textus: Mk 14,1-10

2012. máj. 6.

Gazdagrét

Mit jelent Jézust imádni?

Egy újabb ún. Márk-szendvicset olvastunk; egy olyan egységet, amelynek tartalma szerint a mintázata „a-b-a.” Először olvasunk azokról, akik Jézust gyűlölik és el akarják veszíteni („a”), majd egy asszonyról, aki Jézus iránti rendkívüli szeretetét és imádatát fejezi ki („b”), majd visszatér a szerző a Jézus iránti gyűlölethez: Júdás felajánlja a főpapoknak, hogy elárulja őt („a”). A Jézus iránti ellenségesség, gyűlölet öleli körbe az iránta való hódolatot és hálát. Márk szerkesztése sokat mondó ma is: aki Jézust teljes szívvel, rendkívüli módon, sőt, extravagáns módon imádja és szereti, ezt az értetlen közömbösök és az ellenérdekelt gyűlölködők között fogja megélni. Jézus személye, ill. személyének imádása ma is megosztó. Lássuk hát, hogy 1. Mi a Jézus iránti radikális imádat és szeretet? 2. Mi ennek a szeretetnek a magyarázata, azaz hogyan születik? 3. Milyen gyakorlati következményei vannak ennek életünkre nézve?

I. Mi a Jézus iránti radikális szeretet?

Az asszony cselekedete extravagáns. Mielőtt belemennénk a részletekbe, fel kell tennünk a kérdést, hogy egy kétezer évvel ezelőtt élt, Márk által meg nem nevezett asszonynak a különleges tette lehet-e iránymutatássá, sőt, mércévé abban, ahogy egy 21. századi nagyvárosi ember viszonyul Jézushoz. Van-e bármiféle alapja annak, hogy úgy tekintsük ezt az asszonyt, mint a Jézus iránti szeretet és hódolat követendő példáját? A válasz éppen abban rejlik, amit Jézus az esemény végén mond: *„Bizony, mondom néktek, hogy az egész világon bárhol hirdetik majd az evangéliumot; amit ez az asszony tett, azt is elmondják majd az ő emlékezetére.”* Ez annyira így van, hogy a mai napon éppen az történik, amit Jézus kijelentett. Meglepő belegondolni, hogy Jézus, halála előtt, ezt a kijelentést tette. Sehol nem volt még Újszövetség, és ő szinte megígéri, hogy ez a történet nem fog elveszni. Halálára készül, és tudja, hogy az mégis evangélium – jó hír! – lesz majd az egész világon. Miért volt számára fontos, hogy ennek az asszonynak az emlékezete megmaradjon? Egyetlen egy választ tudok erre adni: azért, mert a cselekedete az evangélium mércéje szerint való volt. Azért, mert úgy szerette és úgy imádta Jézust, még halála előtt, ahogyan mindenki imádni és szeretni fogja Jézust, aki megismeri lényét és értünk való tettét. Hogyan szerette hát ez az asszony Jézust?

Jézus a leprás Simon házában többekkel együtt étkezik, amikor váratlanul megjelenik az asszony, *„akinél valódi és drága nárduskenet volt egy alabástrom tartóban: ezt az alabástrom tartót feltörte, és ráöntötte a kenetet Jézus fejére.”* Kiderül a későbbi szóváltásból, hogy az asszony egyévi átlagbér értékű parfümöt önt Jézus fejére. (Az éves budapesti bruttó átlagbér valamivel több, mint 3 millió Ft.) Három millió Ft-ot tehát úgy önt Jézusra, ahogy annak semmi értelme sincs, hiszen az ilyen drága parfümöt cseppenként használják el. Mit fejez ki ez a tett, miért lett a rendkívüli, túlcsonduló szeretet példája? Három dolgot említek.

Először is, amikor ez az asszony, fogalmazzunk így, ajándékot hoz Jézusnak, nem kalkulál, nem számolja a költségeket. Amikor Jézushoz jön, hogy kifejezze iránta szeretetét és odaadását, a számára legdrágábbat hozza. Nem tudom bizonyítani, de érezzük, nem arról van szó, hogy egy rendkívül gazdag asszony ő, akinek az otthonában a polcokon sorjáznak a nárduskenettel teli alabástrom edények, és egyet leemelt, hogy azzal magára hívja a figyelmet ebben a társaságban. Sokkal inkább azért csak ennyit hoz, mert ennyije van. Az igazi imádat, dicsőítés nem méricskél. Nem befektet, hogy amennyiben ezt itt beleadom, beleáldozom, majd valamit a másik oldalon megnyerek. Ez nem szeretet, ez nem odaadás, ez nem imádás lenne – ez üzlet. De ennek az asszonynak nincs más célja, mint szeretni Jézust, és ezt a legméltóbb módon kifejezni. Nem a parfümöt ajándékozza Jézusnak, akár milyen sokat is ér az – ez esetben átnyújtotta volna neki díszdobozban. De ő nem ezt teszi. Mit tesz? Kiönti Jézusra a kincsét, a vagyonát. Önmagát adja oda Jézusnak, önmagát hozza Jézus elé, és ezt fejezi ki az extravagáns, pazarló, értelmetlen cselekedet.

Másodszor, Jézus imádatában nem csak a vagyonnal, a költséggel nem számol, de önnön méltóságával, ill. a jelenlévők megvetésével sem. Bolondnak nézik, túlzásnak tartják, amit tesz, összesúgnak a háta mögött, hogy ez fanatikus. Túlbugzó szentfazék, vallásos rajongó, aki elveszítette józan eszét. Szerintem ezt ő előre nagyon jól tudta, de megfelelkezik magáról, megfelelkezik a kívülállók kritikáiról, mert csak Jézust látja. Az igazi imádás nem a másik emberre néz, hanem egyedül az Úrra. És ez nehéz, hiszen a társadalomban betöltött helyünkről, státuszunkról van szó. Végre eljutottál valahova, végre értékelnek a munkád, az eredményeid miatt, és most mindezt nullázd le egy olyan cselekedettel vagy mondattal, ami Jézust magasztalja - és ami egyértelműen bolondság a többiek szemében?

Harmadszor, az asszony cselekedete, az igazi odaadás és imádás túlmutat önmagán. Ez kétszeresen is igaz. Az egyik időben és térben, erre utaltam a bevezetőben: *„Bizony, mondom néktek, hogy az egész világon bárhol hirdetik majd az evangéliumot; amit ez az asszony tett, azt is elmondják majd az ő emlékezetére.”* A másik dimenziója ennek a dicsőítés prófétai vetülete: *„Megtette, ami tőle telt: előre megkente testemet a temetésre.”* Szögezzük le, hogy egyik sem volt az asszony célja, ill. tudatos tette. Ő „csak” kifejezte Jézus iránt szíve hódolatát és imádatát. Rajta kívül való mindaz, ahogyan tette túlmutat az ő szándékain. Nem akart prófétai lenni, és mégis az lett, mert Jézus a megkenetést saját temetésével köti össze (a halottakat megkenték, de Jézusnál ez a péntek este beálló nyugalom napja miatt elmaradt, ezért indulnak az asszonyok vasárnap kora hajnalban a sírhoz). Amikor ez az asszony elfeledte önmagát, és teljesen Jézus imádásra szánta magát, Istennek titkos munkájába kapcsolódott be: hirdette Jézus halálát, és örökkévaló példája lett annak, hogy mit jelent Jézust szeretni.

II. Mi a magyarázata ennek a túlcsonduló imádatnak és szeretetnek?

A válasz egyszerű és egyértelmű: Jézus irántunk való túlcsonduló szeretetének a megtapasztalása és befogadása. Próbáljuk meg ezt először ennek az asszonynak az életében rekonstruálni.

János evangélista beszámol ugyanerről az eseményről, amely alkalommal az asszony nevét is közli: Mária, Lázár és Márta testvére (Jn 12,1-8). Mária az, aki egy

alkalommal, amikor testvére, Márta a vendégek kiszolgálásában foglalatostkodik, inkább azt választja, hogy Jézust hallgatja és tőle tanul. Ennél azonban sokkal fontosabb, hogy János evangélista Jézus megkenetésének történetét Mária testvére, Lázár feltámasztása után beszéli el. Lázár feltámasztása után határozzák el az írástudók és farizeusok, hogy Jézusnak meg kell halnia. Mária azonban látja benne azt, aki a feltámadás és az élet, aki visszaadta testvérét a halálból, aki az ő összetört, csalódott és gyásszal sújtott szívét örömmel töltötte be. Hogy ne fejezné ki teljes hódolatát és imádatát Jézusnak – válaszul mindarra, amit átélt.

Lukács evangélista hasonló történetet ad elénk, amelyben Jézus még világosabban rámutat arra, hogyan születik az extravagáns szeretet (Lk 7,36-50). Szintén egy vacsorán vagyunk, egy előkelő ember házában, amikor bejön egy mindenki által ismert „bűnös nő”, aki sírva kente meg könnyeivel és kenettel Jézus lábát, miközben csókolgatta és hajával törölte meg. A vezető ember felháborodik magában, mondván, ha Jézus igazán próféta volna, tudná, hogy ez egy bűnös nő, és nem engedné ezt. Jézus viszont rámutat arra, hogy vendéglátója nem mosta meg az ő lábát (a kor alapvető szokásai szerint), az asszony azonban könnyeivel tette ezt; vendéglátója nem köszöntötte őt csókkal, az asszony azonban folyamatosan csókolja a lábait; vendéglátója nem kente meg a fejét olajjal, az asszony pedig a lábát is megkente. Majd így szól: *„Ezért mondom neked, neki sok bűne bocsáttatott meg, hiszen nagyon szeretett. Akinek pedig kevés bocsáttatik meg, kevésbé szeret.”* (Lk 7,47) Miből fakad hát az extravagáns szeretet, hódolat, dicsőítés? Jézus szeretete és szabadítása átélése felett érzett hálából.

És most azt mondod, rendben, de mi van, ha te azok közül való vagy, akiknek „keves bocsáttatott meg” – összehasonlítva magad másokkal, vagy csak egyszerűen azért, mert így érzed? Baj van, nagy baj van, hiszen ez éppen arra mutat rá, hogy nem érted és nem élted mélyen át Jézus irántad való szeretetét, az evangélium nagy titkát. Miért? Emlékezték, mit mondott Pál (a lekciónban olvastuk)? A bűnösök közül első vagyok én. Hogyan értsük ezt? Mérhetően ő a legrosszabb? - Nem, morálisan ez a kijelentés értelmezhetetlen. Hogyan tudnánk kimérni, hogy kinek van a legnagyobb, legtöbb bűne? Talán akkor arra gondol, hogy az ő bűne, mivel Jézus követőit üldözte, mindennél rosszabb? Ez sem magyarázat. Sokkal inkább arról van szó, amit az evangélium tesz velünk. Amikor a szent Isten, az értünk önmagát szeretetből odaáldozó Isten jelenlétébe kerülünk, akkor nincsen már más, akkor csak mi vagyunk, csak én vagyok. Akkor én vagyok egyedül és teljesen az, akinek el kellett volna vesznie az ítélet súlya alatt, és akkor, egzisztenciális értelemben, én vagyok egyedül az, akiért Jézus Krisztus meghalt. Akkor nem lehet „teríteni” sem a felelősségem, sem a kegyelmi ajándékot, ami tőle száll rám. Miért születik meg ez a hitvallás minden esetben az igazi megtérésben? Azért, mert ha van nálunk rosszabb, akkor még mindig van önigazságunk; ha van önigazságunk, amibe belekapaszkodunk, nem függünk egyedül és kizárólag Jézus Krisztus áldozatán és kegyelmén... s ezért nem is vagyunk olyan hálásak, és nem is szeretünk olyan nagyon. Nagyon csak az szeret, akinek sok bűne bocsáttatott meg, de ha az evangélium szívünkig hatol, tudjuk, hogy éppen mi, kizárólag csak mi vagyunk azok, akiknek a legtöbb bocsáttatott meg.

Tehát hogyan születik az extravagáns szeretet? Jézus halála előtt vagyunk néhány nappal. Az asszony pazarló szeretete rámutat Isten és Jézus pazarló szeretetére. Mi az a 300 dénár – 3 millió forint - Jézus áldozatához? A Fiú életéhez? Mi az asszony

"gyalázata" a Fiú gyalázatához? A Mindenható Isten mai napig tartó gyalázatához, amellyel gyalázzák a kereszti evangéliumát? Értjük-e, hogy minden dicsőítést meg kell előzzön annak átélése, elfogadása, szívünkbe zárása, amit Jézus tett értünk? Különben a dicsőítés csak "éneklés" és jó érzés. Először ő önti rád pazarló szeretetét - elmosva foltjaid, szennyed, hűtlenséged -, mielőtt te önthetnéd őrá dicsőítésed, imádásod, szereteted. Először szükséges a megrendülés, hogy Isten így szeret engem, hogy sokkal nagyobb pazarlást hajt vége, sokkal örültebb, értelmetlenebb dolgot tesz, mint az asszony, aki összetöri az alabástrom edényt és kiönti a kenetet. Isten összetöri Fiát, Jézust, akiből kiömlik vére... és ahogy a kenet csodálatos illattal tölti be a házat, úgy tölti be a felfoghatatlan isteni kegyelem illata az egész világot. Először a kegyelem nagy ajándéka, amely átjárja a szíved, hogy azután felfakadjon abból a hála és az el nem múló szeretet. Először annak felismerése, hogy nem hogy nem szerettük és imádtuk őt Istenként, hanem éppen ellenségei voltunk, és ő helyettünk töretik össze. Hiszen azt fogjuk a legjobban szeretni, aki a legtöbbet teszi értünk szeretetből - és akinek a szeretetét legmélyebben megtapasztaljuk. Fontos ezt értenünk: a legtöbbet Jézus tette, aki életét adta értünk. Hiszen nincs senkiben sem nagyobb szeretet, mint aki életét adja a barátaiért (Jn 15,13). Nincs több, nincs más. És ugyanakkor fontos ezt átélnünk: amikor a Szentlélek által az evangélium megelevenedik és átjárja a szívünk. Meglágyít és új emberré tesz. Így születik az extravagáns szeretet.

III. Gyakorlati következmények

Jézus imadásának három gyakorlati vonatkozására kívánok rámutatni. Az első a keresők szempontjából, a második a gyülekezeti istentisztelet, a harmadik a szegényekhez való viszonyulás oldaláról ragadja meg a témát.

Az elsőt röviden fogalmazom meg, egy kérdés formájában. Reflektálj arra, hogy vajon mibe öntöd bele az életed, mi vagy ki elé viszed a „kincseid”? Az asszony a kenetet vitte és áldozta oda Jézusra, mi az időnket, az energiánkat, a fiatalságunkat, a képességeinket, öntjük, fektetjük valamibe, amit mindennél fontosabbnak tartunk. Bibliai nyelven valamit vagy valakit az életünkkel szolgálunk, imádunk. Valaminek az oltárán feláldozzuk magunkat – még akkor is, ha azt mondjuk, hogy csak magunkért élünk, és mindent az énünk kiteljesedéséért teszünk. Végeredményben vagy Jézusra „pazaroljuk” az életünk, vagy valami másra, ami nem örök... Vajon mi ez?

A második gondolat azzal kapcsolatos, hogyan mutat túl önmagán a keresztyén gyülekezet dicsőítése, magasztalása, Isten-imádata. Lesslie Newbigin hangsúlyozza, hogy a keresztyén gyülekezet legfőbb sajátossága, hogy a dicséret és a hálaadás közössége. (Evangélium a pluralista társadalomban, 266). Hogyne lenne az, ha egyedül abból fakad, abból születik, amit Jézus tett és tesz a tagjaival, velünk. A középpontjában nem a közös érdeklődésünk, nem a hobbink, nem valami közös cél elvégzésére való szövetség áll, hanem az evangélium, az örömhír. Hogyan lesz prófétai Isten magasztalása?

Newbigin rámutat, hogy miben jelenít meg a magasztalás, a hódolat valami egészen mást, mint amit a mai kultúra feltételez: *"A sajátosan 'modern' szemléletmód különös súlyt helyez a szkepticizmusra, a kételkedésre. A 'gyanú hermeneutikája' csupán legújabb keletű megnyilvánulása annak a hiedelemnek, miszerint a kételkedés által megóvhatjuk magunkat a tévedéstől. ... E társadalomban a tiszteletadást, amely*

elismeréssel és szeretettel néz fel a nagyobbra és különbre, a 'nagykorúsághoz' méltatlannak tartja, s azt gondolja, hogy egyenlőség nélkül nincs emberi méltóság. Persze ilyen előfeltevés mellett eleve kizárt Istenről beszélni. A keresztény gyülekezet viszont olyan hely, ahol az emberek a minden tiszteletet megillető Isten dicsőítésében és magasztalásában lelik meg a valódi emberi szabadságot, méltóságot és egyenlőséget." (266-67)

Egy másik vonatkozása a dicsőítésnek a hálaadás. Erről Newbiggin így ír: "A keresztény gyülekezet olyan közösség, amely életét a végtelen szeretet csodálatraméltó kegyelmének tulajdonítja. A mai társadalom viszont jobbára 'az emberi jogokat' emlegeti. ... A keresztény istentiszteletben nincs helye a jogok emlegetésének, hacsak nem mások jogaira emlékeztetnek. Ami bennünket illet, saját jogainkról nem beszélhetünk, mert mindent megkaptunk, mindenre bocsánatot nyertünk, és mindenre ígéretünk van... Elismerjük, ha igazságot kaptunk volna kegyelem helyett, akkor kárhozat lenne az osztályrészünk." (267)

Tehát miközben a mai világ gyanakodva néz bármi olyan jelenségre, amikor valami nálunk nagyobbat tisztelünk, sőt, imádunk; valamint sokkal inkább akar tudni jogokról, semmint kegyelemről, az Isten népe Istent magasztalja és neki hálás. Éppen ez által lesz prófétai, hiszen lerántja a leplet a világ elvárásairól, és felmutatja Isten uralma végtelen hatalmát. Konkrétan hogyan?

A dicsőítés, a magasztalás a végtelen hálából és az alázatos szívből fakad. Aki Jézust magasztalja, az nem lesz öntelt, kioktató, ítélkező - hiszen csak abból az alapállásból tud újra és újra szerelmes éneket énekelni Jézusnak, hogy semmi voltam, a porban voltam, halott voltam, és te megmentettél, megszabadítottál, felemeltél... Miért lesz prófétai az ilyen dicsőítés? - Mert leleplezi Jézust a világnak. Az összetörtségből, nyomorúságból, gyengeségből Jézus Krisztus által helyreállított gyülekezet imádata olyan jelenség, ami hatással van az emberekre. A Szentlélek jelen van benne, kiárad, és ez lehetőséget ad arra, hogy kijelentse Jézust mások szívébe. Valamit megéreznek, megsejtenek. Amikor ebben a légkörben hirdetik a Jézus haláláról szóló evangéliumot, akkor az ember szíve könnyebben befogadóvá válik.

Végezetül kell egy szót ejtenünk a keresztény gyülekezet és a szegények kapcsolatáról. Mi lesz hát a szegények kérdésével az Istent dicsőítő gyülekezetben? Az asszony bírálói (jobbára tanítványok) a magyar politikai közéletben jól ismert „lélegeztetőgép érveléssel” állnak elő: „Mire való a kenetnek ez a pazarlása? Hiszen el lehetett volna ezt adni több, mint háromszáz dénárért, és a pénzt a szegényeknek szétosztani.” Igaz? – Igaz! És Jézus mégis elutasítja ezt. Miért? Nem vezet ez veszélyesen éppen ahhoz az egyházhoz, amely irtatlan kincsek felett bír hatalommal, ahelyett, hogy a vagyont a szegényekre fordítaná? Nem éppen itt alapozza meg Jézus a későbbi egyházi gazdagságot, uralmat, elnyomást...? Nem éltek vissza ezzel oly sokan a történelem folyamán? (És – tegyük hozzá - nem volt mindig éppen az egyházon belül olyan prófétai hang, amely ezt számon is kérte?)

Jézus tudja, hogy nem az az igazi oka a kritikusok haragjának, amit a szegényekről és a pazarlásról mondanak. Ismeri az emberi szív mélyét. Nem a szegények iránti együttérzésük, hanem szűkmarkúságuk jön felszínre, valamint az, hogy megvetik az asszonyt. Jézus nem azt tanítja, hogy milliókból csicsás, aranyos templomokat építsünk a szegények megsegítése helyett - hanem felismeri az asszony igaz imádatát és hódolatát. Ezt nem hagyja üres képmutatással semmissé tenni.

Ugyanakkor hangsúlyoznunk kell, hogy a dicséret közössége az irgalom és együttérzés közösségévé is lesz: Hiszen „*a keresztény gyülekezet a bővelkedő hálaadásban vállalja a felebaráti gondoskodás felelősségét.*” (Newbiggin, 267). A Jézus iránti extravagáns szeretet és túlcorduló hála nem kisebbíti annak lehetőségét, hogy a szegények, nehéz helyzetben lévők felé forduljunk, sőt. Az igaz imádat és szeretet szükségszerűen a szeretet cselekedeteibe vezet. Az, aki felismeri, hogy Isten határtalan szeretetéből, kegyelméből, irgalmából él, megnyílik a mások iránti szeretetre, irgalomra, könyörlésre.

Legyen számunkra bátorítássá, áldássá Pál apostol szava: „*a kegyelem legyen mindazokkal, akik el nem múló szeretettel szeretik a mi urunkat, Jézus Krisztust.*”
Ámen!

Lovas András